

УКРАЇНЬСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА
КИЇВСЬКИЙ ПАТРІАРХАТ
ДРОГОБИЦЬКО-САМБІРСЬКА ЄПАРХІЯ

№4 (59)
Квітень
2018 р.Б.

ДУХОВНА КРИНИЦЯ

Хто вірує в Мене, ніколи не матиме спраги (Ін. 6:35)

ПАСХАЛЬНЕ ПОСЛАННЯ

Високопреосвященного Якова,
архієпископа дрогобицького і самбірського
Української православної церкви
Київського патріархату
Всеголосинський пасторал, чесному ченцтву та всім вірним
дроґобицько-самбірської єпархії Української православної церкви
Київського патріархату

Христос Воскрес!

Дорогі читачі газети «Духовна криниця», щиро сердечно поздоровляю Вас із святом над усіма святами, торжеством над усіма торжествами, світлим Христовим Воскресінням.

У людини є найбільших два вороги – гріх і смерть. Христос Своїм преславним Воскресінням переміг гріх і смерть, і датував нам життя вічне. Хоча і до сьогодні існують гріх і смерть, але ми маємо лікарство від них – Воскреслого Христа, Який подається нам у Святому Причасті, Яке, за словами святого Ігнатія Богоносця, є «ліками безсмертя». Сам Христос сказав: «Хто їсть моє тіло і п'є Мою кров, той має життя вічне, і Я воскресну його в останній день».

Дорогі читачі нашої єпархіальної газети, бажаю Вам, щоб у Вашому серці завжди була пасхальна радість, мир і злагода в сім'ях, оптимізм в житті, здоров'я для тіла і спасіння для душі.

Воістину Воскрес!

З любов'ю у Воскреслому Господі
головний редактор «Духовної криниці»
митр. прот. Іоан Альмес

Возлюблені у Воскреслім Господі,
Всечесні отці, брати і сестри

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Немає в житті християнина новини більш радісної, немає події більш важливої, ніж Воскресіння Господа нашого Ісуса Христа. Воскресіння Христове для Православної Церкви – празник празників і торжество торжеств, бо Воскресіння Господа – це перемога життя над смертю, любові над ненавистю, правди над брехнею, добра над злом, смирення над гордістю, віри над безнадією, святості над гріхом.

Святий апостол Павло каже: «Якщо Христос не Воскрес, то й проповідь наша даремна, даремна і віра наша». (1 Кор. 15:14)

Христове Воскресіння наповнює наше життя змістом і ціллю, для якої навіть можна пожертвувати всім тимчасовим, щоб досягнути вічне. Якби ми муки, страждання, хвороби і біди не терпіли, який хрест ми б не несли на нашу персональну Голгофу, ми повинні знати, що після нашої Голгофи нас чекає Воскресіння, якщо ми віримо в Господа, любимо Його, надіємось на Нього. Він Воскрес для нас, він Своєю смертю переміг смерть кожного з нас. Він відкрив дорогу до вічного життя кожному з нас Своїм Воскресінням.

Темряву гробу розсіяно, як каже святий Йоан Золотоустий: «Прощення засяяло з гробу! Ніхто нехай не убоїться смерті, визволила нас Спасова смерть; схоплений нею подолав її. Де твоє, смерте, жало? Воскрес Христос і життя живе! Воскрес Христос – і немає жодного мертвого в гробі!»

Сьогодні ми святкуємо і прославляємо незбагненну Божу милість і любов до всіх нас, тому що силою Воскреслого Господа «тлінне вдягнеться в нетлінне і смертне вдягнеться в безсмертя» (1 Кор. 15:54). Безсмертя, дароване нам Воскреслим Господом, є джерелом нашої безмежної радості віри, бо ніхто в нашому житті не може дарувати нам цінніше і важливіше.

Ми живемо у XXI сторіччі. Здавалося б, людство мало багато

досягнути, і дійсно досягнуло в науково-технічному прогресі, чимало народів і держав живуть у матеріальному достатку, світ мав би стати мудрішим, виходячи із свого історичного досвіду, але, на жаль, війни, ненависть, насильство сильного над слабшим, ігнорування Бога і Його заповідей у житті людей і цілих народів свідчать, що ми живемо в есхатологічні часи.

Матеріальні достатки, якими володіють люди чи хочуть володіти, не завжди є запорукою спокійного і щасливого життя, а часто стають причиною бід і самознищення. Втрата відчуття гріховності і святості приводить до трагедій в особистому і суспільному житті. Люди не знають, для чого і для кого живуть, часто не бачать істинного сенсу життя.

А сенс життя для кожного християнина полягає у словах Пасхальної радості: «Христос Воскрес із мертвих, смертю смертью подолав, і тим що в гробах, життя дарував». Воскреслий Господь для всіх нас є «Дорога, Правда і Життя». (Ін. 14:6) Бог наділив нас правом вибору жити з ним чи без нього. Він є дорогою. Тож ні секунди не сумніваймося вибрати дорогу, яка веде до Нього. Він є Істиною, і наше серце може заспокоїтися тільки у Ньому. Він є наше життя, і Своєю смертю на Хресті і Воскресінням Він дарував усім нам безсмертя. Тож молитовно звертаймося до Воскреслого Господа з проханням дарувати мир, радість і духовне оновлення нашому Боголюбивому Українському народові.

У цей святковий день Воскресіння Христа сердечно вітаю Вас, Всечесні отці, дорогі брати і сестри, із цим знаменним святом. Нехай Всемиловитий Господь пошле всім нам радість, душевний спокій, любов, щастя, добробут і здоров'я, а благословення Воскреслого Христа буде запорукою миру на нашій землі, духовного відродження нашої держави, здійснення найзаповітніших сподівань.

ХРИСТОС ВОСКРЕС! ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

Пасха Христова
2018 р. Б.
м. Дрогобич

з архієпископським благословенням
† Яків
архієпископ Дрогобицький і Самбірський

КАПЕЛАНИ ДРОГОБИЦЬКО-САМБІРСЬКОЇ ЄПАРХІЇ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ВСЕУКРАЇНСЬКОМУ З'ЇЗДІ ВІЙСЬКОВИХ СВЯЩЕНИКІВ У М. ДНІПРО

5-9 березня 2018 року в м. Дніпро відбувся Всеукраїнський з'їзд військових священників (капеланів) УПЦ КП.

У роботі Всеукраїнського з'їзду капеланів взяли участь: Патріарший намісник, митрополит Переяславський і Білоцерківський Епіфаній, який зачитав вітальний лист і благословення учасникам з'їзду від Предстоятеля Української Православної Церкви Київського Патріархату Святішого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета, голова Синодального управління військового духовенства УПЦ КП – митрополит Черкаський та Чигиринський Іоан, керуючий Дніпропетровською єпархією – єпископ Дніпровський і Криворізький Симеон, єпископ Луганський і Старобільський Афанасій, Перший заступник Голови СУВД протоієрей Тарас Мельник, член Вищої Церковної Ради, голова Економічного управління Київського Патріархату протоієрей Петро Ландвирович, а також понад 250 військових священників (капеланів) з усієї України, які забезпечують душпастирську опіку військовослужбовців Збройних Сил України, Національної Гвардії України та Державної прикордонної служби України.

Із благословення архієпископа Якова, Дрогобицько-Самбірську єпархію представляли одинадцять священників: голова делегації – секретар єпархії о. Андрій Безушко, о. Микола Бухній (благочинний Самбірського деканату), о. Богдан Побурчак (Самбірське благочиння), о. Василь Попович (Самбірське благочиння), о. Іван Москаль (Турківське благочиння), о. Роман Вістьак (Старосамбірське благочиння), о. Микола Саволя (Старосамбірське благочиння), о. Василь Ціздин (Сколівське благочиння), о. Назарій Дадак (координатор військових священників у Яворівському благочинні), о. Іван Ревуцький (Яворівське благочиння), о. Святослав Юрків (Яворівське благочиння).

У рамках проведення з'їзду були підсумовані результати діяльності військових священників в силових структурах за період 2014-2018 рр., та сформовано концепцію майбутнього розвитку військового духовенства в Збройних силах та інших військових формуваннях України.

За результатами роботи було відзначено низку військових священників нагородами. Зокрема, Указом Святішого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета нагороджено голову відділу духовно-патріотичного духовенства о. Ярослава Фабіровського (м. Новий Калинів) Орденом святого Юрія Переможця і координатора військових священників у Яворівському благочинні о. Назара Дадака почесним нагрудним знаком начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України «За заслуги перед Збройними Силами України».

Співом «Вічна пам'ять» учасники з'їзду згадали тих капеланів, які відійшли у вічність, а також військовослужбовців, які віддали своє життя, захищаючи Українську державу.

На завершення першого дня з'їзду військових священників митрополит Епіфаній і митрополит Іоан відповіли на питання журналістів. Потім усі учасники на пам'ять зробили спільне фото.

Прес-служба Дрогобицько-Самбірської єпархії УПЦ КП
Детальна інформація на офіційному веб-сайті УПЦ КП
(<https://www.cerkva.info>)

Допомога військовослужбовцям на сході 24 Окремій Механізованій Бригаді імені Короля Данила

На звернення старшого лейтенанта Боднара Олега Станіславовича до благочинного Старосамбірського деканату свящ. Івана Білика про надання допомоги військовослужбовцям на Схід України щиро відгукнулись мешканці Старосамбірщини. Завдяки спільним зусиллям священнослужителя та небайдужих парафіян м. Старого Самбора і працівників Старосамбірського ринку, а також зусиллями прот. Василя Андрейківа і парафіян с. Березів, вдалось зібрати кошти на акумулятор 190 до БМП, комбінезони, продукти харчування та в'язані шкарпетки.

Нехай Господь скріплює наших захисників! Нехай наша молитва і ця підтримка допоможуть перемогти супротивника.

свящ. Іван Білик

День частини у м. Новий Калинів

1 квітня 2018 року військовослужбовці 12-ої окремої бригади армійської авіації, що базується в м. Новий Калинів Самбірського району Львівської області, відзначили День частини – 74-ту річницю з дня її утворення.

В урочистому заході взяв участь військовий священник СУВД Ярослав Фабіровський, настоятель храму святого рівноапостольного великого князя Володимира м. Новий Калинів, духівник частини, позаштатний капелан. Отець Ярослав привітав увесь особовий склад, ветеранів, працівників ЗСУ з Днем частини і вручив воїну-авіатору церковну нагороду від Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета – медаль за «За жертовність і любов до України» – відзнаку Української Православної Церкви Київського Патріархату.

Після привітального слова усі помолились до Бога за воїнів, які служать у частині, воїнів-мироотворців і тих, хто на Сході України захищають нашу Батьківщину-Україну. Священик окропив усіх присутніх освяченою водою.

Прес-служба парафії св. кн. Володимира м. Новий Калинів

«Весна душі»: четверті постові читання у Підбузькій недільній школі

Уже стало доброю традицією щороку під час Великого посту проводити постові читання у Підбузькій недільній школі. Цьогоріч вони відбулись, як і завжди, у п'яту неділю Великого посту, 25 березня, у приміщенні недільної школи. У заході взяли участь учні двох груп: молодшої (1-3 класи) та середньої (4-6 класи).

Під час звичайного аудиторного заняття діти подивились відеоролик про життя святої преподобної Марії Єгипетської, яка є прикладом покаяння та покавання. Також діти мали можливість прочитати вислови Святих Отців про Великий піст та обговорити їх.

Після заняття відбулись постові читання, де діти декламували вірші на постову тематику: про гріх, сповідь, покавання, хрест, Христа. Таким способом діти мають можливість глибше задуматись над своїми вчинками та життям у час Великого посту. Учасники заходу отримали традиційні грамоти.

Анастасія Альмес

Передвеликодня зустріч із львівською майстринею-писанкаркою Іриною Кметь

25 березня 2018 року вихованці недільної парафіяльної школи церкви святого рівноапостольного великого князя Володимира м. Новий Калинів разом зі своїми батьками мали унікальну можливість зустрітися, поспілкуватися та попрацювати з Іриною Кметь – філологом за фахом, кандидатом філологічних наук, заступником декана філологічного факультету Львівського національного університету ім. Івана Франка, митцем за покликанням, відомим знавцем писанкарства. Ірина Федорівна прийшла додому. Новий Калинів на запрошення настоятеля парафії священника Ярослава Фабіровського, щоб поділитися досвідом передвеликоднього писанкування.

Зустріч відбулася у приміщенні Новокалінівського НВК. Зустріла Ірину Кметь та організаторів цього заходу Оксана Богданівна Бобак – директор Новокалінівського НВК, яка згодом стала активним учасником самогодіяства.

Взяти участь у майстер-класі з писанкування виявило бажання понад 60 дітей різного віку зі всіх чотирьох груп: підготовчої, молодшої, середньої і старшої, а також колишні вихованці-випускники недільної школи. Діти з нетерпінням очікували недільного дня, щоб нарешті спробувати власними

руками створити диво-писанки. Вони добре підготувалися: придбали писачки, олівці, яйця, віск та все необхідне для роботи. Запаслися терпінням, молитовним настроєм.

З благословення настоятеля о. Ярослава урок розпочався молитвою «Царю Небесний!». Далі Ірина цікаво розповіла вихованцям недільної школи про крашанки писанки: історію, традиції, різні техніки писанкування. Привезла зі собою багато літератури, роздаткового матеріалу, щоб діти мали можливість наочно спостерігати та

швидше вловлювати техніку писанкування. Як тільки розпочалася творча робота, дітей було не впізнати. Кожен учасник поринув у власний світ, ніхто нікому не заважав, панувала злагоджена атмосфера. Якщо й хтось когось ненароком зачепив, то це аж ніяк не могло порушити загального настрою діяння. Ніби невидимі сили небесні давали вказівку учасникам – як їм діяти та що робити.

Так тривало доти, поки не з'явилися перші писанки. А далі одна за одною, пройшовши три стадії

виробничого процесу, на світ з'явилися й інші. Скільки то було радості, дивування та милування!

Організатори зустрічі захоплювалися терпінням та витримкою Ірини Кметь. Впродовж трьох з половиною годин вона працювала найбільше. Потрібно було кожному розказати, показати, розфарбувати тощо. Ірина не показала своєї втоми, зі щирою посмішкою приймала подяку від нашої парафіяльної дружньої сім'ї. Наостанок дітки заспівали пісню про крашанки:

*Грай веселко барвами, барвами
Крашанками гарними, гарними.
Хай святкує вся родина,
Наша рідна Україна*

*Грай веселко барвами, барвами.
«Наші діти працюють, талановиті та творчі. Вони у нас найкращі!»* – прозвучало від о. Ярослава. Такі заходи гуртують, дають можливість цінувати власну працю та працю наставників, вчать помічати «прекрасне» у простих речах.

Отець Ярослав висловив свою вдячність Ірині Кметь, Оксані Бобак, дітям недільної школи, батькам, помічникам та побажав достойно зустріти Світле Воскресіння Христове!

Леся Касій,
вчитель недільної
парафіяльної школи церкви
св. князя Володимира
м. Новий Калинів

БІБЛІЯ І СВЯТІ ОТЦІ ПРО ВЖИВАННЯ КРОВІ ПІД ЧАС ЇЖІ

Українська кухня багата і різноманітна, вона дивовижна і по-своєму унікальна. Цікавим є той факт, що вона включає вживання тваринної крові. Багато віруючих вагаються через це, адже у Священному Писанні Старого і Нового Заповітів, а також у канолах Церкви міститься заборона на вживання крові в їжу.

Уперше цей припис згадується у книзі Буття, коли Господь благословив Ноя: «...тільки плоті з душею її, з кров'ю її, не їжте» (Бут. 9, 4). Надалі про цю тему неодноразово написано в книгах Старого Завіту (Лев. 3, 17; Втор. 12, 16; Втор. 12, 23; Лев. 17, 11). Варто навести також текст із книги Левит: «Ця постанова вічна в роді ваші, в усіх оселях ваших; ніякого жиру і ніякої крові не їжте» (Лев. 3, 17). Цитата розпочинається зі слів «ця постанова вічна», що означає – кров вживати не можна. Але тут і говориться про жир, який приносився в жертву Богу і його не можна було їсти до того часу, доки приносилась жертва до часу приходу на світ Месії Ісуса Христа.

У цих словах можна знайти пояснення, чому не можна вживати кров, тому що у крові є душа, і при виконанні тієї постанови не лише сама людина, але і рід її благословиться Богом: «Тільки крові не їжте: на землю виливайте її, як воду». (Вих. 12, 16); «Тільки суворо стеж, щоб не їсти крові, тому що кров є душа: не їж душі разом з м'ясом; не їж її: виливай її на землю, як воду; не їж її, щоб добре було тобі і дітям твоїм після тебе повік, якщо будеш робити добре і справедливе перед очима Господа Бога твого». (Втор. 12, 23-25). Доцільними є рядки з книги Левит: «...щоб приводили сини Ізраїлеві жертви свої, які вони заколюють на полі, щоб приводили їх перед Господом до входу в скинію зібрання, до священника, і заколювали їх Господу в жертви мирні; і покропить священник кров'ю жертвовак Господній при вході у скинію зібрання і спалить жир у приємні пахощі Господу, щоб вони надалі не

принесли жертв своїм ідолам, за якими блудно ходять вони. Це нехай буде для них постановою вічною в роді їх. Якщо хто із синів Ізраїлевих і з прибульців, що живуть між вами, на ловитві упіймає звіра або птаха, якого можна їсти, то він повинен дати витекти крові її і покрити її землею» (Лев. 17, 5-13). Тут вкотре Господь підтверджує, щоб не вживати кров, інакше Він знищить ту людину з роду її.

Чи можемо ми відкинути Старий Завіт, чи постанови його? Адже він готував людство в особі Ізраїльського народу до приходу Месії, Сина Божого, Ісуса Христа. І сам Спаситель сказав: «Я прийшов не порушити Закон, виконати і доповнити» (Мф. 5, 17).

У Новому Завіті, у 15 розділі книги Діяння, також міститься підтвердження про заборону вживання крові. Узагалі в 15 главі цієї книги говориться про проблеми ранньої Церкви. Деякі християни із юдеїв почали звинувачувати християн із язичників у недотриманні Мойсеєвого Закону, у тому що християни із язичників не обрізували своїх дітей. І в Єрусалимі був зібраний Апостольський Собор, який старанно все дослідивши постановив: «Бо вгодно Святому Духові і нам не покладати на вас більше ніякого тягаря, крім цього необхідного: утримуватися від ідоложертовного, і крові, і задушенини, і блуду і не робити іншим того чого

собі не бажаєте. Дотримуючись цього, добре зробіте. Будьте здорові» (Дії. 15, 28-29). Тут слід звернути увагу на слова «Бо вгодно Святому Духові і нам», це угоді самому Богові, чи слід сперечатися з такою думкою? Цікавим є те, що апостоли поряд із великим смертним гріхом блуду застерігають «утримуватися від ідоложертовного, і крові, і задушенини».

Заборона на вживання крові тварин у їжу була підтверджена 63-м Апостольським правилом, де говориться: «Якщо хтось, – єпископ, або пресвітер, або диякон, чи взагалі хто-небудь зі священничого чину, буде їсти м'ясо з кров'ю тієї тварини, чи вбитої звіром, чи мертвечину, нехай буде позбавлений священства. Бо це закон заборонив» (Діян. 15, 29). Якщо ж це вчинить мирянин, нехай буде відлучений». У 67 правилі Трульського собору мовиться, що «Божественне Писання заповіло нам утримуватися від «ідоложертовного, і крові, і задушенини, і блуду» (Діян. 15, 29)». Тому тих, які, через сластолюбне черво, кров якої б то не було тварини, будь-яким чином майстерно готують для їжі, і так її їдять, визнали за благо піддавати епітимії. Якщо відтепер хтось їстиме кров тварин якимось чином, то «клірик нехай буде виключений, а мирянин нехай буде відлучений» (2-ге правило Гангрського помісного собору).

Для всіх християн, які щиро прагнуть спасіння своєї душі, які прагнуть догодити Богові важливим є те, щоб жити не за своєю волею, яка є гріховною, за вченням Церкви Православної і святих отців, а за волею Божою. Милосердний Господь через свій Божественний промисел дбає про спасіння всіх і кожного зокрема, дав нам заповідь, що нам можна, а що ні. І кожна людина, яка любить свого Творця, не буде досліджувати чому не можна вживати в їжу кров, як не можна, а буде виконувати кожне повеління Боже тому, що любить Його.

Підготував прот. Йосип Усик

ВЕЛИКА ПОДІЯ ДЛЯ ВСІХ...

Вхід Господній в Єрусалим

Невдовзі після воскресіння Лазаря, за шість днів до єврейської Пасхи, Ісус Христос здійснив урочистий вхід в Єрусалим, щоб показати, що Він є істинний Христос, Цар який йде на смерть добровільно.

Наблизившись до Єрусалима, прибувши до селища Віфанії, до гори Єлеонської, Ісус Христос послав двох учнів своїх, сказавши: «Ідіть у село, яке прямо перед вами; там ви знайдете прив'язану ослицю і ослятко з нею, на яке ніхто з людей ніколи не сідав; відв'яжіть їх і приведіть до Мене. І як хто скаже вам щось, відповідайте, що вони потрібні Господеві». Учні пішли і вчинили так, як їм було зведено. Коли привели ослицю й ослятко Ісус Христос сів на нього.

Довідавшись, що Ісус воскресив Лазаря у Єрусалимі, багато людей зібралось до храму, які на радіощах викликували: «Осанна Сину Давидовому! Благословенний Цар Ізраїля, що йде в ім'я Господнє! Осанна в вишніх!».

А коли Ісус Христос увійшов у Єрусалим, усе місто було схвилюване і ті, хто не знав Його, запитували: «Хто Це?».

Народ відповідав: «Це Ісус з Назарета Галилейського», і розказували при цьому, що Він воскресив Лазаря із мертвих.

Увійшовши в храм, Христос, як і в перший раз своєї науки, вигнав із нього усіх продавців і покупців, кажучи їм: «Написано – Дім Мій домом молитви назветься для всіх народів, – а ви зробили з нього вертеп розбійників».

Сліпі й каліки обступили Його і Він їх усіх зцілював. Народ славив Спасителя: «Осанна Сину Давидовому», – було чути з усіх кінців.

Свята Православна Церква урочисто святкує Вхід Господній у Єрусалим в останню неділю перед Воскресінням Христовим.

У цей день християни освячують вербу, котра є знаком перемоги Христа над смертю і нагадує нам про майбутнє воскресіння всіх нас із мертвих.

Воскресіння Христове

Без сумніву найбільшою подією в історії людства було і є Воскресіння Господа Нашого Ісуса Христа. Нечувана досі подія настільки сколихнула суспільство, що й досі люди не перестають дивуватись одвічній Тайні. Тому цілком закономірно, що така подія не розпливлась в людській пам'яті, а відобразилась у найбільшому святі всіх християн – Святі Пасхи. Воістину, немає свята більшого і величнішого.

Отож, віддаючи належне нашому Викупителю, кожен народ, кожен край, якнайвеличніше святкує це свято. Але найторжественніше відзначають це свято на Україні. Споконвіків наш народ, розносячи славу Богу, відзеркалював найславнішу подію у своїх звичаях та обрядах. Так, святкування празника не починалось в самий лише день Пасхи, а йому передувала довга підготовка, яка мала привести людину у Великий день чистою і неоскверненою. Цим приготуванням є і якраз Великий Піст, або як його в народі називаємо Свята Чотиридесятниця, тому, що триває він, якраз сорок днів. У нас в народі, як ніде, прийнято дотримувати цього посту в повній його строгості, а особливо останній його тиждень. Поважні християни в останній тиждень після Страстей Господніх, що у Великий Четвер, не споживають їжі, поки не скуштують освяченої трапези на саму Пасху.

У день Воскресіння Христового Церква розпочинає святкувати урочистими богослужіннями. Свята Церква і наш народ надали цим службам небаченої краси, завдяки милозвучним наспівам. Кожного із нас радують наспіви не тільки в день свята, але і протягом всього періоду святкування. Прослухавши Пасхальну Всеночну і Літургію, християни прямують до своїх домівок і розділяють в колі сім'ї невимовну радість за Воскреслого Господа і сідають за святкову трапезу. Після святкового застілля молодь прямує на гаївки до Церкви, де у веселоощах і радіощах із піснеспівами продовжують святкувати Воскресіння Господнє.

«Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав і тим що у гробах життя дарував», – цим тропарем вітають християни один одного, тому, що Своім Воскресінням Ісус Христос переміг смерть і відкрив дорогу кожному до спасіння. У нас тепер є зміст нашого життя – досягнути Царство Небесне.

Ми називаємо Пасху – Святом свят та торжеством торжеств, і це не лише красиві слова. Православ'я – релігія радості і свято Христового Воскресіння, яке якнайкраще висловлює суть нашої віри, суть нашої надії. Навіть пам'ять про це звільняє нас від суму та змінює наше життя, а якщо до нашої душі приходить радість про Воскреслого Господа, то ми отримуємо здатність змінити, наповнити світлом й життя людей, що нас оточують.

Воскресіння з мертвих Господа нашого Ісуса Христа – центральна подія людської історії, вінець Божого домобудівництва, яке рятує від страждання, самоти та смерті. Завдяки Христовому Воскресінню людському родові

відкривається шлях до Творця, а усі перешкоди, що раніше відокремлювали її від Бога – руйнуються.

Своім втіленням, приймаючи від Пресвятої Диви людську природу, Син Божий об'єднує нестворене зі створеним, природу Бога та природу людини. Своєю покорою Отцеві, покорою, яка сягає аж до вільного сприйняття смерті на хресті, Господь руйнує гріх, що виявляє себе у непослуху людської волі Богові. І, нарешті, Своім Воскресінням Христос руйнує державу смерті, владі котрої підпала людина після гріхопадіння.

Смерть – давній ворог людського роду. Радість? Любов? – найвищі поривання людського духу? Чи спроможні вони визволити людину від тиранії смерті? Чи можуть радість і любов бути повними, коли людина знає, що за деякий час усе, що вона любить й чому радіє її серце – порине у небуття? Як свідчить глибинна інтуїція людського духу, смерть – це найбільша трагедія людського життя, і ніщо, окрім надії на вічне життя, не може вирвати її з цього пекла: жити в очікуванні смерті.

У наших храмах нерідко можна зустріти ікони Воскресіння, на котрих зображено з'явлення Христа мироносицям та учням. Однак, за давньою православною традицією, канонічною, адекватною з богословської точки зору, іконою Воскресіння є зображення сходження Боголюдини до пекла. «Печера, безодня, прірва, вир». Усі ці значення присутні в біблійному понятті «шеолу» або пекла. Як свідчить Еклезіаст, «немає у шеолі... ні роботи, ні роздуму, ані знання, ані мудрості» (9:12). «Шеол» – це пітьма, ефемерність, напівжиття, а іноді з тексту Святого Писання складається враження, що «шеол» просто означає царство мертвих: могила, де панує мовчання.

З однієї сторони, пекло – це певне місце, хоча це місце і недоступне для чуттєвого споглядання. Сучасний грецький богослов митрополит Єрофій Влахос пише, що у Старому Заповіті пекло представляє собою певний простір у глибинах землі, однак таке уявлення слід розуміти символічно, у контексті уявлень того часу згідно яких земля знаходиться посередині, небо згори, а пекло під землею. З іншої сторони, пекло – це стан. Як свідчить християнська мудрість, «і рай, і пекло зароджуються у людському серці». А отже, досвід пекла можна пережити вже у цьому житті. «Той хто знав богозалишеність, знає, що таке пекло», – свідчать православні подвижники. Христос недаремно називає злий дух «німим» та «глухим» (Мк. 9:25). У пеклі немає спілкування, пекло починається там, де особистість перестає бачити та чути іншого.

«Боже Мій, Боже Мій, нащо Ти Мене покинув?» – звертається до Отця розп'ятий Христос. Такі слова дивно чути з уст Боголюдини, у котрій Божество та людство існують нероздільно одне від одного. Любов не може бути залишена Люблячим. Син не може бути залишеним Отцем. Однак Боголюдина приймає розрив з Богом усередину Своєї Особи і таким чином спасає людину від смерті, котра є наслідком цього розриву.

Де ж ти нині, смерте? Де твоя, смерте, сила? Пекло намагалось проковтнути смертну людину, але зустріло безсмертне Божество. До держави смерті сходять одвічне життя. До пекла самоти сходять Син Божий. До безодні небуття сходять повнота буття. І диво! Пекло, яке за визначенням має бути «місцем» богозалишеності, наповнюється присутністю Бога. Син Божий Своєю людською душею сходить до пекла і воно виповнюється Його Божеством.

Зруйнований останній притулок страждання, самотності та смерті! Пекло перетворюється з оселі смутку та царства забуття на кінцевий пункт дивовижної, незбагненної для нашої логіки «подорожі» Бога любові. Смерть, цей «останній ворог», капітулює! Христос звіщає «душам у в'язниці» (І Петр.3:19), простягає Свою рятівну руку прабатькам та виводить до світла життя бранців пекла.

Радістю один одного обіймемо!

Підготував митр. прот. Володимир Марцинів

Лист 24 одній благочестивій сім'ї, на запитання:

«Як воскрес Христос?»

Хіба не досить просто знати, що Він воскрес? Навіщо мучити себе питанням: як Він воскрес? Але оскільки, дорогі мої, про це запитують ваші любові і захоплення, а не сумнів, мені дороге ваше запитання.

Подібно до того, як в Азії сонце сходить раптом і день відразу змінює ніч; подібно до того, як від дотику до вимикача в темній кімнаті миттєво спалахує світло, подібно цьому було й воскресіння Господа. Нечутно й миттєво.

Чи запитуєте й тепер із цікавістю: як? Думаю, так, як на початку створення світу з'явилося світло в пітьмі. Неосвічені люди думають: що за величезна фабрика повинна забезпечувати весь світ світлом? Що за величезні машини повинні бути на цій фабриці? Скільки мільйонів кінських і слонячих сил потрібно, щоб пускати в хід ці машини? І скільки мільйонів років повинні були вони працювати, щоб нарешті спалахнуло світло? Ніякої фабрики, ніяких машин, ніяких мільйонів і мільйонів років. Ніякого зусилля взагалі. Одне тільки всесильне слово – з'явилося світло й наповнило собою увесь світ: І сказав Бог: хай буде світло. І стало світло. І не сказав слово, щоб чули його, але тільки помислив. Тому що помисел Божий є те ж, що й слово. І помислив Бог: хай буде світло; і стало світло. Нечутно й миттєво.

Таким було й воскресіння Христове. Так з'явилося й новозавітне світло, що освітлює розумним людям духовний світ. І подібно до того, як фізичне всесвітнє світло відкрило зору фізичний світ, так світло воскресіння Христового відкрило всім розумним людям духовний світ, батьківщину безсмертних Ангелів. Тому фізичне світло не яскравіше духовного; і те, і інше з'явилося нечутно й миттєво по всемогутній волі Творця, по невимовній милості й любові Його.

Ви чули про те, з якою дивовижною легкістю й швидкістю талановиті люди створюють свої геніальні твори. Як же тоді Податель всіх дарів, Творець всіх геніїв! Хіба ви не читали, з якою швидкістю й легкістю Господь воскресив дочку Яіра і сина найнської вдови? А Лазаря у Віфанії? Сказав слово і – звершилося! Бо у Бога все можливо: і що скаже, і що помислить. Так само Христос і Себе воскресив. Навіть легше й швидше. І без слова.

А тепер я вас прошу, дорогі діти, якщо знаєте, що Господь воскрес, більше турбуйтеся про те, як вам удостоїться воскресіння. Того, щоб Він воскресив вас.

Бо Він воскрес заради вас, щоб свідчити Собойо ваше воскресіння, вашу подобу до Нього у славі й красі вічної.

Отже, поклоніться воскреслому Господу й заспівайте Йому пісню ранкову:

Воскресіння Твоє, Христе Спасе,

Ангели співають на небесах, І нас на землі сподоби

Чистим серцем Тебе славити!

Святитель Миколай
Сербський

Чудо безмежної любові: Жінки-мироносиці

Третя неділя пасхального циклу названа на честь святих жінок-мироносиць. Це свято присвячене звичайним жінкам – Христовим ученицям, які невідступно слідували за своїм Учителем і не залишили Його навіть у ті хвилини, коли більшість апостолів просто розбіглися. Подія, що згадується у цей день, також, на перший погляд, повсякденна. Не встигнувши здійснити похоронний обряд над померлим Спасителем через наближення суботи, жінки на третю добу після Його хресної смерті поспішили до гробу. З собою вони несли миро – дороге пахуче масло і йшли до гробу помазати тіло Ісуса.

Чи вірили вони в те, що знову побачать Господа живим? Навряд чи. Як і для інших учнів, арешт, розп'яття і смерть Ісуса були своєрідним кінцем – зі стратою Христа ці тендітні жінки втратили значний сенс подальшого існування. Звичайно, вони продовжували жити заради своїх сімей, але жити так, як раніше, повноцінно, кожен день спілкуючись з Учителем, вже було неможливо. І все ж безмежна любов підняла мироносиць серед ночі і змусила бігти до місця поховання Христа. Серце немов говорило їм: «Поспішайте, і ви побачите те, що змінить ваше життя, зробить його більш осмисленим і глибоким, ніж раніше – в хвилини найбільшої радості».

Величезна чиста віра святих жінок була винагороджена. Коли вони наблизилися до гробу, то згадали, що вхід в похоронну печеру завалений важким каменем, але побачили, що вона відкрита. Коли прибігли до гробу, їх охопило заціпеніння, вони заглянули всередину і зустріли ангела, який говорив їм, що Той, Кого шукають мироносиці, воскрес і чекає їх в Галилеї. Швидше за все, інший на місці цих жінок зняковів би, вирішивши, що все бачене їм – плід збудженої уяви. Але учениці Христові повірили одразу і без жодного сумніву – отримавши благу звістку, кинулися назад в місто, до апостолів, які сиділи в будинку і там переживали це горе. Ще більше віра жінок зміцнилася, коли на зворотній дорозі вони побачили самого воскреслого Господа.

Біля гробу залишилася лише Марія Магдалина, яка або прийшла не з усіма, або просто вирішила побути наодинці, щоб краще зрозуміти, що трапилося. Вона ще не до кінця усвідомила величчя цієї миті, і коли перед нею з'явився чоловік, подумала, що перед нею садівник, і стала питати у нього, куди зникло тіло Учителя. Але садівник назвав її по імені, до того ж зробив це так, як робила тільки одна Богородиця на землі. Перед нею стояв Сам Христос – живий, воскреслий! Радості жінки не було меж – вона своїми очима бачила Того, Кого ще пару днів назад невістиво оплакувала разом з іншими ученицями.

Потім Господь з'явився іншим – апостолам, учням та іншим, які всі три роки Його проповіді були з Ним. Але першим радісну новину про Воскресіння Спасителя дізналися саме вони, жінки-мироносиці, які не побоялися ні переслідування старійшин, ні можливої грубості римської охорони, яка до моменту явлення ангела стерегла гроб Спасителя, ні інших небезпек, що підстерігають людину вночі. Учениць направляла любов – та сама любов, якої їх вчив Господь, і яка не знає ніяких перешкод – навіть смерті.

День жінок-мироносиць в Православ'ї вважається аналогом Дню 8 березня. Тільки замість сумнівного ідеалу жінки-революціонерки і феміністки-бунтарки, Церква вихваляє зовсім інші якості наших матерів, дружин, сестер і подруг. Перш за все, це велика жертвовність, самозречення, вірність, любов і жива полум'яна віра, яка може все подолати. Ті самі віра і любов, які в повній мірі доступні лише немічному жіночому естеству, і які світять навіть у безпросвітній темряві.

Скільки мироносиць було всього – достеменно не відомо. Євангеліє просто перераховує їх по іменах, і тільки лише декількох жінок називає більш-менш конкретно. Церковна традиція засвоїла звання мироносиць семи або восьми учениць Христа. Всі вони згодом стали полум'яними проповідницями і потрудилися нарівні з іншими апостолами. А Магдалина і зовсім удостоїлася честі називатися рівноапостольною – тобто має ту ж славу і зазнала той же хрест, що й інші учні Христові.

БОГОРОДИЦЯ

Традиційно Пресвята Діва не входить в число жінок-мироносиць, але деякі тлумачі вважають, що «Марія Яковова» (Мк. 16:1) й «інша Марія» (Мф. 28:1) – це і є Мати Христа. Справа в тому, що Вона після смерті свого обручника Йосифа взяла під опіку його молодших дітей

ІОАННА

Вона була дружиною Хузи – одного з чиновників при дворі правителя Галилеї Ірода Антипа. Іоанна мала великий вплив і зв'язки. У дні проповіді Христа саме Іоанна брала на себе левову частку витрат апостольської громади, піклуючись про їжу і все необхідне для Господа і Його учнів. Є версія, що така щедрість настільки знатної жінки не випадкова – на думку тлумачів, син царедворця, зцілений Христом (Ін. 4: 46-54), був дитиною Іоанни. Тому вона із вдячністю після цього служила Спасителю всім, чим могла.

З її ім'ям пов'язана історія Усінчення глави Іоана Хрестителя. Як відомо, за свої викриття на адресу Ірода Предтеча спочатку піддався арешту, а потім Йому відтяли голову за наклепи Іродіади – співмешканки Ірода. Після того, як нечестива жінка поглимилася над головою ненависного їй пророка, вона викинула свій «трофей» на звалище. Іоанна, бачачи все це і глибоко засмучена про смерть Предтечі, таємно вночі відкопала главу, поклала її в глиняний посуд і поховала на Оливній горі, в одному з маєтків Ірода.

МАРІЯ МАГДАЛИНА

Відомості про цю жінку не чіткі. Одні вбачають у ній знамениту євангельську блудницю, яку Христос спас від побиття камінням і що помазала Йому ноги дорогим маслом. Інші бачать в ній просту єврейку, зцілену Христом від тяжкої недуги одержимості і біснуватості. Після виходу апостолів на проповідь, вона знехтувала усіма тодішніми нормами (жінці заборонялося проповідувати самій) і одна ходила з одного міста в інше, сповіщаючи всім про воскреслого Учителя. Згідно з одним переданням із її життя, Магдалина закінчила свої дні в будинку Іоана Богослова в Ефесі, доживши до глибокої старості. За іншим переданням її біографії, говорять про те, що Марія кінець життя провела в покаєнні, близько тридцяти років живучи в печері поблизу Марселя. Перед смертю, згідно зі західними життєями, Магдалину причастив, випадково забравши до неї священник. Він же і поховав святу.

САЛОМІЯ

Дочка Йосифа, обручника святої Діви Марії, народжена від першого шлюбу. Св. Саломія була одружена зі Зеведеєм і мала від цього шлюбу двох синів – ап. Іоана Богослова і Якова. Разом з іншими дружинами-мироносицями Саломія служила Христу, коли Він знаходився в Галилеї. Євангеліст Матфей, описуючи хресні страждання Господа Ісуса, каже: «Там було також багато жінок, що дивилися здалеку; вони йшли за Ісусом з Галилеї, слугуючи Йому; між ними були Марія Магдалина і Марія, мати Якова та Іосії, і мати синів Зеведеєвих». (Мф. 27, 55-56). До числа інших жінок-мироносиць вона також прийшла до гробу воскреслого Господа і дізналася від ангелів про Його Воскресіння, та заборону повідомити учням, що Він воскрес із мертвих, і «буде раніше за вас у Галилеї; там Його побачите, як Він сказав вам» (Мк. 16, 7).

МАРФА І МАРІЯ, СЕСТРИ ЛАЗАРЯ

Відомості про цих жінок є надзвичайно мізерні. Разом з братом, якого колись воскресив Сам Христос, вони перебралися з Єрусалима на Кіпр, де допомагали Лазарю нести єпископське служіння. Де, коли і як померли святі сестри – невідомо.

МАРІЯ КЛЕОПОВА

Марія Клеопова – дочка Йосифа, обручника Пресвятої Діви Марії. Вона була видана заміж за меншого брата Йосифа – Клеопу. Вона була ще дівцею, коли Пресвята Діва, заручена Йосифу, увійшла до нього в будинок і жила разом з цією дочкою Йосифа в ніжній любові, як рідні сестри. На підставі цієї любові св. євангеліст Іоан називає Марію Клеопову сестрою Матері Ісуса (Ін. 19,25). Вона удостоїлася бути присутньою біля хреста Спасителя і чути Божественне усиновлення Господом улюбленого учня свого Пресвятої Богородиці. Про подальше життя і смерть Марії Клеопової ми не маємо жодних відомостей у церковних переданнях.

МАРІЯ ЯКОВОВА

Відомості про цю жінку найбільш незрозумілі. За переданнями, вона була молодшою дочкою Йосифа Обручника, перебувала в дуже теплих відносинах з Богородицею і була, по суті, її найближчою подругою. Цілком ймовірно, що це і є Марія Клеопова. Яковова вона стала називатися тому, що один з її синів – Яків – входив до числа апостолів.

СУСАННА

Найзагадковіша з мироносиць. Вона служила Христу від свого маєтку, тобто, мабуть, була досить забезпеченою. Більше про неї невідомо нічого.

День пам'яті жінок-мироносиць звершується в п'ятнадцятий день після Пасхи (третья неділя). У цей церковний жіночий празник прийнято вітати своїх близьких жінок – дружин, матерів, сестер. Жінки-мироносиці – це приклад істинної жертвовної любові і самовідданого служіння Господу. Церква відзначає цей день як свято всіх жінок-християнок чи православним Жіночим днем. Бо кожна жінка на землі є прообразом однієї з жінок-мироносиць: вона несе мир світу, своєю сім'єю, домітці, народжує чада, є опорою чоловікові. Багато християн висловлюють таку думку, щоб саме цей день став альтернативою світському Міжнародному жіночому дню, що відзначається 8 березня.

Підготував прот. Іван Білик

НАПОЛІТАНСЬКА ГОЛГОФА (оповідання)

*Продовження,
див. початок у попередньому номері*

Анна, ледь стримуючи сльози, промовила:
- Я тебе тієї ночі бачила уві сні. Бачила, як ти серед густих нетрів і непролазних хащів піднімалась на круту гору, а поміж величезних кам'яних брил на тебе націлювались дула рушниць.

- Майже так воно й було, – зі сльозами промовила Калина.

- Зупинились передихнути лише, коли вибралась на вершину, з якої було видно численні далекі вогні, а що дорога була одна-єдина, то вихід був теж один: іти вперед. Тримуючи Людину руку в своїй, ішла, молячись до Божої Матері: «Царице моя Преблагая, надіє моя Богородице, заступнице сиріт і подорожніх пристановище, скорботних радосте..., покермуї мною, як подорожною... Матінко Пресвята, Ти зі Своїм Сином втікала від злого ворога, поможи ж і мені втекти? і сховати свою дитину, – повторювала я без кінця.

- Ішли, не зупиняючись, вогні все наближались, почало світати, вузька дорога підвела нас до широкої асфальтованої траси, але ми йшли зарослим узбіччям, щоб не привертати до себе уваги. Раптом побачили дорожній знак із написом NAPOLI.

Від втоми, від пережитого підкошувались ноги. Повернули за кущі, наламали гілля, всілись на ньому, притулившись одна до одної, залились рясними сльозами. Люда, прихилившись до маминого плеча, затихла, заплющила очі, наче задрімала. По деякім часі відкрила очі, стиха запитала:

- Мамо, де ми? – А по хвилі додала, – Якби оце зараз бабусиних пірижків з картоплею тепленьких. Колись, бувало, сердилась, що вона їх часто готувала, хотілось чогось нового, а тепер вони мені згадуються як найвишуканіша смакота в світі.

Новий потік сліз нахлинув з новою силою. Почувались як раби середньовіччя, котрі здобули свободу і не знали, що з нею робити, бо свобода для них виявилась ще гіршою від рабства. Так і Калина з дочкою: без грошей, без речей, без їжі, в чужій країні, практично, без знання мови. На щастя в кишені пальта залишилися паспорти, але візи вже закінчилися, вони – нелегали.

Наплакавшись, почали шукати вихід. Пригадалось, чули з розмов між Надією та водієм, що вокзал в Неаполі знаходиться на площі Гарібальді. Вокзал – місце небезпечне, бо і злодії, і бандити, і поліція можуть потурбувати, але вокзал – це також місце, де найімовірніше можна зустріти когось із земляків. Тільки як туди знайти дорогу? Зупинити якусь автомашину чи сісти в автобус – небезпечно, бо не мають ні грошей, ні документів. Вирішили йти пішки, поки десь не побачать вказівку напрямку до площі Гарібальді. Встали, пообтрусували свої довгі, колись елегантні та модні пальта і помаленьку рушили. Починався новий день, виглянуло сонечко, кинуло жменю жартівливих блискіток, наче підбадьорюючи страждених подорожніх.

Прямуючи вже тротуаром, біля одного зі смітників на землі побачили чималий кусок хліба. Мовчки переглянувшись, підняли, перехрестили і, перехрестившись спожили, бо надто вже докучав голод.

До слова сказати, дванадцять років тому в Неаполі або життя було багатим, або голубів та іммігрантів було менше, – роздумливо додала Калина.

- Бо хліб тоді валявся скрізь і шматки, і булки, і навіть цілі хлібини, – вловила Анна хід думок подруги, – боляче було на те дивитись. Багатьом із нас, заробітчанах, тоді не так хотілось тих ласощів, що дивились із суцільних багатих вітрин та екранів телевізорів, як хліба.

- Не одна моя знайома розповідала, що перш, ніж викинути відходи, вибирали шматки хліба, викинуті синьйорами і тайкома їла, бо недоїдали, а працювали тяжко, – зітхнувши, продовжувала Калина.

- І це було не в XIX-му столітті, не в тридцятих чи п'ятдесятих роках XX-го, а на початку XXI століття, – з гіркотою промовила Анна.

Деякий час мовчки спостерігали за голубами, які неподалік, під деревом, енергійно клювали кусочки хліба, зовсім не звертаючи увагу на людей.

Тінь спогадів завжди змінювала вираз обличчя Калини. Ось і зараз воно наче згусток болю, наче стиснута пружина нервів.

- Пройшли ще чимало, – тихенько продовжувала Калина, і раптом біля однієї із зупинок, яку в цей час минали, зупинився автобус, що, як встигла прочитати Люда, проїжджає через площу Гарібальді. З острахом сіли в автобус, бо здавалось, що підшови ніг вогонь випікав, в очах темніло, все тіло було, мов налите свинцем. Недовго їхали і побачили пам'ятник Гарібальді, зрозуміли, що то і є площа, до якої прямували. Вийшли з автобуса, поплентались до однієї з пальм, присіли, щоб зорієнтуватись.

Площа, як і всі вокзальні площі, шуміла, гула, мерехтіла. Попід кущами, попід деревами, навіть біля пам'ятника Гарібальді сиділи або лежали такі ж бідаки, як і ми, переважно, негри.

- Калино!, – почулось неподалік.

На мить Калині здалось, що вона або тратить здоровий глузд, або їй сниться, бо хто б же міг кликати її на ім'я тут, в далекій Італії.

- Калино! – почула вдруге і не повірила очам. Перед собою бачила Марію, яка народилась в її селі, але виїхала до міста давним-давно.

Обійми, сльози, крізь які жінки квапливо обмінялись інформацією. Марія працює в Неаполі другий рік, тож дещо орієнтується в обстановці. Звеліла обом вставати і йти за нею, підійшла до найближчого кіоску, купила паніно, пляшку води. Поки мама й дочка зі сльозами ковтали хліб і воду, які наче з неба до них зійшли, Марія зупинила декількох українських жінок, щоразу поспіхом переповідаючи історію своїх землячок, назбирала трохи грошей і віддала Калині. Калина з Людою вперше тримали в руках італійські ліри, бо там, де працювали, нічого не заробили. Марія купила для всіх квитки, разом сіли в автобус «С 30», сидючи в якому Марія квапливо говорила:

- Ідемо у Вомеро. Це тихий спокійний квартал, а тут – безбездно. Я вас заведу в парк, де у вільний від роботи час збираються стран'ери, в тому числі, й наші жінки. Там сидіть і питають роботу. Часом наші жінки мають інформацію про роботу, часом і самі італійці приходять, щоб знайти працівницю.

- А ночувати де, – перелякано запитала Люда.

- Туди, де я працюю, не можу вас привести, бо синьйори переважно бояться незнайомих, особливо стран'ерів, – відповіла Марія. – Але в парк під вечір завжди навідується одна наша тернопольянка Марія, що доглядає садинок стареньку італійку, котра вже нічого не розуміє. Тайкома приводить наших жінок на нічліг, бере три долари за ніч.

- І я там ночувала на матраці, під дверима, поки роботу знайшла, – вставила Анна.

- Отож і ми туди потрапили. Приходили і виходили по-темному та цілісінккий день сиділи тут в парку. Та воно й не парк тоді був, а так собі – скверик. Тоді тут деревця були малесенькі, ні фонтана, ні ігрових майданчиків, навіть трави не було. А тепер поглянь, як тут затишно, та ще коли гарна погода. А в лютому, березні в Неаполі – майже щодня злива. Наші довгі пальта не встигали висихати, здавалось, що в середині них повно каміння, такі важезні поробились. Два місяці ми ходили до цього ось місця, поки знайшли роботу. Я – біля адвокатиси, яку ти знаєш, а Люда – в сім'ї, біля двох невихованих дітей шкільного віку.

- А що їли, де спали ці два місяці? – обережно перепитала Анна, бо від самої згадки про зливу і бурю в Неаполі і саму обдавало холодом.

- А десь після двох тижнів, одного дня підсіла до нас на цю лавку італійка, – вперше за всю розповідь посміхнулася Калина. – Одягнута скромно, але видно, що добра привітна. Почала розпитувати, що та як. Використовуючи той запас слів, яким володіли на той час, відповідали. Говорила більше Люда, вона як молодша швидше опанувала мову. Кармела, так назвала себе жінка, силоміць за руки підняла нас з лавки, привела до своєї скромної, але затишної квартири, познайомила з чоловіком Джованні, з яким разом працювала на фабриці, сином Франческо, дочкою Людовікою. Разом з ними спожили ми скромну вечерю, спати нас поклали на дивані в кухні і сказали, що так буде, поки не знайдемо роботу. Так воно й сталося.

Люда, отримавши першу зарплату накупила різних солодощів і понесла до цієї благочестивої сім'ї. Хіба можна забути таких людей?! Ось воно: «Як я був голодним, ви нагодували мене, як я був спраглим, ви

напоїли мене; як я був нагим, ви одягнули мене; як я був подорожнім, ви прийняли мене.»

На жаль, Марія, землячка моя, вже в потойбічному світі. Невеличкова хвороба з'їла її. Вірю, тим, що зробила для мене, в очах Божих здобула багато. – Калина задумалась на мить, а потім продовжила з легким сумом:

- Збігає дванадцятий рік моєї еміграції. Не думалось, коли вперше їхала, що так надовго. Думалось, може на рік. Та як тільки проходжу мимо яток з овочами, фруктами з жахом згадую свою першу роботу, з острахом вдвляюся в обличчя продавця, чи, бува, не Роберто. Беручи в руки той чи інший плід, думаю, чий руки його зростили, зірвали, вкляли до ящика. Чи не когось із тих нещасних жінок, які по волі злих обставин там працюють, а не через свою «легку поведінку», не тому, що там «звили своє гніздечко».

Правда зараз набагато легше. Пройшла легалізація, багато працівників отримали офіційний дозвіл на працю. Збільшилось число наших людей, є різні громадські товариства.

- Є наші магазини, є поліклініки, де працюють одночасно італійські та українські спеціалісти, куди можна прийти і спокійно рідною мовою пояснити що, де і як болить, проводяться фестивалі слов'янської культури, – додала Анна.

- Місцеві закони все-таки захищають працівників. Більшість роботодавців вже не почувають себе такими розгнуданими. Та однаково: чи тоді, чи сьогодні, – продовжувала Калина, – перші кроки на чужині для людини – це стрес. Туга за родиною, за рідним краєм, незнання мови, звичок, уподобань – все це одночасно падає на емігранта. Та найважливіше, що ми тут маємо свою церкву, маємо можливість молитись рідною мовою. А якщо людина в церкві і з церквою, живе життєм церкви, вона не загубиться ні вдома, ні, особливо, тут на чужині.

- Може хтось і прийхав сюди «звити своє гніздечко», але більшість, як колись Йосиф прийшли в чужину, щоб порятувати свої родини, – додала Анна.

- І ти, і я та й більшість із нас заробітчани спимо там, де й працюємо; дякуємо Богу, якщо маємо окрему кімнатку, а іноді лише куток та й ті під пильним оком камер. То про яке «гніздечко» йдеться, про яке «та ти вже там привикла, то й не вертаєшся додому» мовиться, – з гіркотою в голосі говорила Калина. – Не побоююсь сказати інше: світ у злі лежить, а ми – християни-заробітчани молимося за свої родини і ті, де працюємо, наробітаємо, кого можна, на правдиву дорогу, власним прикладом голосимо тутешньому світу християнські цінності.

- Згадалось мені, Калино, як італійсько-американський композитор Джанкарло Менотті, який прожив в Америці тридцять років і не прийняв її громадянства в одному з інтерв'ю сказав: «Я – італієць, точніше – міланець... я прив'язаний до своєї землі і не можу від неї відірватись. Щоразу, повертаючись... де народився, мене пронизує тремтіння від коренів до серця. Цікаво: емігранти в законі не люблять Італію, яку залишили. Коли повертаються на батьківщину, то лише для того, щоб подратувати тих, що залишились, щоб продемонструвати довгий автомобіль, портативний телевизор. Закон для того, щоб подратувати ближнього, зволотти його. Я ж щоразу повертаюсь в Італію, щоб зустріти весну, як ластівка». Вражає, наскільки подібним є емігрантство, емігранти з їхніми почуттями, писані і неписані закони еміграції в усьому світі.

Після деякої мовчанки Анна, щоб хоч трохи розвеселити подругу запитала:

- А пальта ваші де?

Калина розсміялася щиро, по-дитячому:

- Пальта я висушила, почистила відвезла на Україну під час першої моєї поїздки (а це було через три роки) і повісила в шафу як пам'ять. Знову задумалась, очі зволотились, а уста прошепотіли:

- Пам'ять про мою Наполітанську Голгофу...

24.02.2011 – 03.03.2011
Любов Тюльченко

«Нехай благословить Вас, Бог до ста»

Щорічно в час Великого посту митрофорний протоієрей церков Покрови Пресвятої Богородиці та Вознесіння Господнього с. Ралівка Самбірського району о. Володимир Лернатович відзначає свій День народження. Цьогоріч в нього Ювілей – виповнюється 50 років.

Господь благословив його на нелегку, посилену працю у Винограднику Христовому. Адже щоденно необхідно нести Божу науку своєму народові і своїй пастві. Це змалку батьки заклали надійний фундамент духовного служіння – глибоку віру, працьовитість та жертвність. Ці риси стали наріжним каменем та рушійною силою життя.

... Минуло дитинство, юнацькі та зрілі роки. Навчання в школі, в Київській духовній семінарії, сімейне життя. Минуло 25 років з часу звершення хіротонії, посвяти у дякони. Така знаменна подія співпала із днем одного із важливих релігійних свят року – Стрітінням Господнім. А 25 липня, напередодні Дня Ангела Охоронителя – пам'яті святого князя Володимира Великого відбулось звершення хіротонії у священничий сан.

Нелегкою, тернистою є життєва дорога священнослужителя. О. Володимир з честю у своєму житті несе вогник Божої благодаті у нашу парафію (с. Ралівка Самбірського Благочиння). Позаду багато добрих справ, увінчаних Божою ласкою. Щоденною молитвою, важкою працею і з Божого благословення побудовано церкву «Вознесіння Господне», згуртовано парафію, як єдину духовну родину. Повністю реставровано та відремонтовано, починаючи із укріплення фундаменту церкву Покрови Пресвятої Богородиці. У травні 2013 року на церковному подвір'ї збудовано криницю «Живоносне Джерело». У посвяті прийняли участь отці-монахи Свято-Манявського Скита – ченці із Українського Афону. Щорічно здійснюється чимало поїздок на святі місця, в монастирі, де також вкладено частку своєї невтомної праці. Завдяки великій духовній місії, яку несе Ви, о. Володимире, сьогодні парафіяни спокійно складають свої молитви за мир і благополуччя в родині та сім'ях, за нашу Соборну та Незалежну Україну. Слід відзначити також, що докладено чимало праці щодо волонтерської допомоги воїнам АТО. За вашого безпосереднього сприяння багато копій намолених Чудотворних ікон,

привезені з Афону, були на нашій парафії. Кожний парафіянин мав велику можливість відкрити своє християнське серце сповна для Божої Благодаті.

...Це лише окремі штрихи невтомної християнської праці у Винограднику Христовому. Адже добрих справ чимало. Попереду вас чекає продовження цих справ, щоб шлях до Вічного життя був увінчаний Божою ласкою.

Прийміть, Всечесний о. Володимире, з нагоди Ювілею найщиріші побажання і вітання. Миру Вам, міцного здоров'я, щастя, благополуччя. Хай здійсняться всі ваші задуми і мрії, хай усі дороги Вашого життя будуть осяяні теплом вдячності своїх парафіян. Хай Пречиста Діва Марія буде Покровителькою в потребах, а Господь нехай обдарує Вас міцним здоров'ям, непохитною вірою надією та любов'ю. Нехай Всемилостивий Господь за молитвами Пречистої своєї Матері та Святителя Григорія Двоєслова укріплює Ваші душевні та тілесні сили, і дарує невечернню наснагу для подальшого пастирського служіння у Винограднику Христовому. Божого благословення, Покрови Матінки Божої. Благословенного життєвого шляху у служінні Богу і своїй Богом улюбленій пастві. Здійснення всіх заповітних мрій і задумів, на многії і благії літа !

*Здоров'я зичим Вам і миру,
Ще злагоди родинної й тепла,
Нехай міцною буде Ваша віра,
Щоб нас усіх до Господа вела!*

*Ви щирі молитви Господу возносите
За нашу Україну й весь народ,
Ви ласки нам в Марії-Діві просите,
Хоча самі не ждете великих нагород.*

*Хай многа літ у щасті Вам ведеться,
У ласці Божій, шані від людей,
Добро Вам все сторицею вернеться,
Життя довіку з Господом пройде!*

З повагою парафіяни, дяк Ігор Брода, паламарі храму Вознесіння Господнього с. Ралівка Самбірського благочиння

ПОПРОШУ Я ЛИШЕ СЛОВАМИ

Присвячується о. Володимиру Лернатовичу у день його 50-річчя

Цей день нам пам'ятати треба,
Христос за нас в страстях ішов,
За нарід, Матір і за Небо,
На Хрест життя своє віддав.

Нам дякувати Богу треба,
Що пастиря нам Бог послав.
Веди нас, Боже, з ним до Неба,
Йому дари свою любов.

Ми просим Господа у Небі,
Прийми молитви наші знов.
За Настоятеля пастви у Тобі,
Що несе нам твою любов.

Ми з Вами пройдемо хресну дорогу,
Христос, яку за нас пройшов.
Лиш просим Божу допомогу,
Щоб вів до Бога з Вами знов.

Даруй Вам Боже силу, наснагу,
Нести той хрест й Божу любов,
Ділити з нами мир й тривогу,
Сили й здоров'я Бог Вам дав.

Щоб Ви прожили сто літ з нами,
Служили Богу все життя.
Слухані Богом були Вами,
Молитви до Небесного Отця.

Ми молимося Боже до Тебе,
Здоров'я, щастя і любов,
Многая літа, мирне Небо,
Нашому Пастирю подай.

Архангел хай його провадить,
Дарує ласку, щирість молитов,
Божу опіку, любов дарить,
Матінки Божої Покров.

П'ять куполів Ти випросив від Бога,
Шостим накрив дзвони своїх овець,
Ними голосить любов твоя й тривога,
Спів Ангельський за мир і нарід весь.

Прийміть сьогодні наші привітання,
Боже послухай наші молитви,
В молитві Богу є лише зізнання
Подяки лиш такі від нас прийми.

Ми у Боргу будемо перед Вами,
За Вашу доброту й щирю любов,
Що краших слів знайти я вже не знаю,
І п'ятдесят рядків я не знайшов.

**22.03. 2018 р.Б.
с. Ралівка**

Отцю Ярославу Гриці – 60!

26-го квітня 2018 року виповнюється 60 років настоятелю парафії с. Ясениця-Замкова Старосамбірського благочиння митрофорному протоієрею Ярославу Гриці. Від імені духовенства Старосамбірського благочиння вітаємо Вас з ювілеєм.

Премудрим промислом Божим, Ви покликані до пастирського служіння і несете послух священства. Своім служінням Ви прагнете бути прикладом християнського життя і вірності своєму покликанню, навчаючи ввірену Вам паству про Того, Хто є «путь, істина і життя» (Ін.14, 6).

У цей знаменний для Вас день, День Вашого народження, молитовно бажаємо Вам здоров'я, кріпості душевних і тілесних сил, Божої допомоги. Нехай Воскреслий Господь додасть Вам сили на звершення пастирських трудів та успіхів у подальшій невтомній праці на ниві Христовій.

Многії і благії Вам літа!

Прес-служба Старосамбірського благочиння

ВИ ЛІК В МЕНІ – СЕРЦЯ БИТТЯ

Ви всі мені – моя родина,
Матір, і батько, і сестра,
Брати мої, кожна дитина,
Любов моя – мого життя.

Без вас я вже не можу жити,
Ви лік в мені – серця биття.
Я хочу вами дорожити,
Молитись з вами все життя.

Ви Церква вся – вода жива,
Віра у вас – моя душа,
Ваша любов – це моя аура,
Ви зміст, для Вас – моє життя.

Я перед вами борги маю,
Низенько вклоняюсь щиро я,
За Вас я Господа благаю,
Щоб з вами бути все життя.

Я Хрест один лише тримаю,
Ви куполи й Церква уся,
Я віри іншої не знаю,
В ній хочу жити з вами я.

**Ігор Брода,
дияк храму Вознесіння Господнього
с. Ралівка Самбірського благочиння**

СМЕРЕКА – ЛІСУ ЧАРІВНИЦЯ

Плаче береза молода,
Ранами зранена уся,
На землю сльози проливає, –
Вже крематорій її чекає.

Старий дуб також зажурився,
Йому Страшений сон наснився,
Його у найми вже продали, –
І смертний вирок написали.

Завтра його чекає рама –
Гілок його смертельна яма.
Стовбур потягнуть болотами,
Щоб не лишився стежками.

Смерека – лісу чарівниця,
Краси чарівної дівиця.
У найми її також продали,
У вирубку запланували.

Клеймо із шістками їй дали,
На часті стовбур розпиляли,
Депортували з рідної землі,
На її місці гріються змії.

Ясень край лісу іздала,
Стовбур лишився без гілля.
Ялині вістку посилає, –
Про небезпеку сповіщає.

Що прийде і на неї час,
Із неї матеріал в сам раз.
Вона красує і не знає,
Купець давно її чекає.

Так вирубають все підряд,
Не оглядаючись назад.
І ми будемо усе життя
Чекати вивезення дня.

Живемо ми з природи спадку,
Серед тяжкого осередку.
Та залишається земля –
В гріхах, в смітті, хворобах зла.

Хто йде полянунакривати,
А хто природу обкрадає,
Пташині гнізда руйнувати,
Звірив завчасно убивати.

І ми не знаємо, де береться,
Негода, вітер, брудна вода,
Безслідно це і не минеться,
За все платитиме душа.

За все прийдеться звіт складати,
Твій син і внук не буде знати,
Що спадок твій – його душа
Йому залишена земля.

**Ігор Брода,
дияк храму Вознесіння Господнього
с. Ралівка Самбірського району**

ІСУС – ВОСКРЕС

Загнали дзвіночки, потекли струмочки,
Пташина летить в рідний край.
Святий і великий день нині приходить, –
Воскреслим Христа зустрічай.

Скільки пролила сльозин Божа Мати,
Гіркою долину в цей день прийняла,
Коли двигав Хреста Ісус наш Спаситель,
Та Мати все поруч із болем ішла.

Ісус крок за кроком на землю впадає –
Здрігається поруч земля,
Іти ще далеко, хрест нести прийдеться,
До нас стогін летить звіддала.

Ми, чуємо слово «розіпни», «засудити», –
Доноситься нині, цей стук молотка.
Як важко змиритись, так скоро забули,
Ніхто не подасть Йому водички ковтка.

В пустині навчав і пустиня затихла,
Буйний вітер в цю мить засинав.
Та прийшла ось та днина – гірка та єдина,
Пилат на Голгофі Христа розпинав.

Чи можна зрозуміти, коли плаче природа,
А сонце ховає проміння в цю мить,
Коли кожен із нас сумує в цю днину,
А Матір рідненьку – серденько болить.

Та все проминуло – скінчилися муки,
Найкращі слова ми почули з небес.
Дорога до неба віднині відкрита –
Христос, наш Спаситель, у цей день Воскрес!

22.01.2018

о. Богдан Федак

ДУХОВНА КРИНИЦЯ

Редакційний відділ єпархії
Головний редактор прот. Іван Альмес
Літературний редактор Анастасія Альмес
тел. моб.: (097) 450-61-02
<http://drogobych-orthodox.info/ukr/>
E-mail: almes.rk@gmail.com